

[Handelsministeren.]

ringen vil gerne herigennem sikre sig, at også den pris- og takstfastsættelse, der finder sted i det offentlige regie, bringes ind under nødvendigheden af at sikre prisstabiliteten.

Det må erkendes, at der er visse områder af prisdannelsen, som administrativt og teknisk ikke vil kunne indpasses i en prisstoplov, og det er derfor fundet nødvendigt, som i tidligere ekstraordinære prislove, at give monopoltilsynet hjemmel til at kunne undtage vare- eller erhvervsområder fra lovens bestemmelser, hvis markedsf forholdene eller varens eller ydelsens karakter taler derfor. Forslaget har her sådanne områder for øje, som også i tidligere ekstraordinære prislove har været undtaget, således f. eks. auktionssalg, licitation, salg af varer som blomster, antikviteter, kunst og brugte varer.

Under forberedelserne af dette lovforslag har de problemer, der knytter sig til kontrollen med lovens efterlevelse og i øvrigt til håndhævelsen af loven, naturligt måtte give anledning til særlige overvejelser, og meget af den offentlige debat, siden regeringen tilkendegav sine hensigter om et prisstop, har drejet sig herom. Det må da også klart erkendes, at der her foreligger problemer.

For nogle synes det at være et accepteret dogme, at en sådan lov vil være uden praktisk betydning, fordi den ikke kan kontrolleres. Jeg deler ikke denne opfattelse. Overholdelsen af en lov af denne karakter beror ikke på muligheden af at lade en prisinspektør aflægge regelmæssige besøg i samtlige landets erhvervsvirksomheder. Det lader sig naturligvis ikke gøre at skaffe administrative ressourcer hertil, men erfaringen viser, at det heller ikke er påkrævet. En sådan lov kontrollerer i nogen grad sig selv.

I forvejen er det sådan, at ingen bryder sig om at betale højere priser end nødvendigt. Prisstoppet vil skærpe denne indstilling og bevirke, at både sælgere og købere vil være mere agtpågivende og kritiske over for priserne. Den erhvervsdrivende, fordi han ved salget skal bære ansvaret for priserne videre til næste omsætningsled, og forbrugerne, fordi de ved gennemførelsen af denne lovgivning får et særligt incitament til at vise agtpågivenhed over for priserne. Hertil kommer, at al erfaring viser, at vore

erhvervsdrivende som helhed er loyale og lovlydige borgere. De ganske omfattende undersøgelser, der er foretaget med hensyn til overholdelsen af de seneste års ekstraordinære lovgivning på prisområdet, viser, at disse love med få undtagelser er blevet respekteret. Resultatet af disse undersøgelser giver ingen baggrund for generelle påstande om, at lovene er virklingsløse, fordi de ikke respekteres af de erhvervsdrivende. Jeg må her føje til, at erhvervsorganisationerne — om end de forståeligt nok i almindelighed ikke kan erklære sig som tilhængere af en lovgivning af denne karakter og ofte bærer deres protester frem for det høje ting — altid loyalt har indrettet sig på, hvad folketingsret har vedtaget, og gjort en betydningsfuld indsats for gennem vejledning af deres medlemmer at sikre lovenes overholdelse.

Men det tungeste ansvar for lovens administration og overholdelse ligger i sidste instans hos lovgiverne. Mulighederne for en effektiv administration og håndhævelse af en sådan ordning er først og fremmest et spørgsmål om, hvorledes loven udformes. Jo flere undtagelsesbestemmelser og jo flere muligheder der gives for dispensation, desto vanskeligere bliver det at administrere loven, og det må siges rent ud, at en prisstoplov meget hurtigt vil sprænge alle administrative rammer, hvis den udformes på en sådan måde, at den nødvendiggør individuelle vurderinger af de enkelte virksomheders forhold.

Regeringen vil naturligvis ikke afvise, at et sådant prisstop på flere måder vil ramme tilfældigt, og at gode grunde kunne tale for, at der blev givet mulighed for, at der ved lovens administration kunne tages hensyn til sådanne individuelle tilfælde. Mulighederne for administrativt at håndtere lovens nødvendiggør imidlertid, at jeg indtrængende må henstille til folketingsret at afstå herfra og give en så enkel og generel lov som muligt.

Under alle omstændigheder vil monopoltilsynet og særlig dettes direktorat, som skal varetage administrationen af loven, blive stillet på en hård og vanskelig opgave. Jeg har tillid til, at dette direktorat, der med dygtighed har båret tunge administrative byrder i forbindelse med de senere års ekstraordinære prislovgivning, på en god og tilfredsstillende måde vil kunne klare også